

**Generalitat
de Catalunya**

L'associacionisme i la Participació Estudiantil a les Universitats de Catalunya

Estudi encarregat pel Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la
Informació

Octubre de 2001

RPEEO 192

Registre Públic d'Enquestes i d'Estudis d'Opinió de la Generalitat de Catalunya
Decret 25/1998, de 4 de febrer

L'ASSOCIACIONISME
I LA PARTICIPACIÓ ESTUDIANTIL A LES
UNIVERSITATS DE CATALUNYA

Col·lecció «XARXA JOVE»

CRÈDITS DE L'ESTUDI

Directora:	Laura Giménez
Coordinació:	Marina Jarque
Equip tècnic:	Ana Alcantud Marc Majós
Col·laboradores:	Aurora Calderó Elisabet Fernández
Assessors:	Ricard Gomà Antoni Estradé Montserrat Treserra

AGRAÏMENTS

L'informe que es presenta és fruit de tot un any de recerca que ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill i a la Direcció General d'Universitats.

Agraïm sincerament la col·laboració de totes aquelles persones –estudiants universitaris, responsables d'associacions i vicerectors i vicerectores d'estudiants de les universitats catalanes, així com els participants al Seminari per discutir les propostes de l'Estudi¹ –, sense les quals l'informe que es presenta no hauria estat possible.

Esperem que les planes que segueixen siguin d'utilitat i animin a seguir treballant i fomentant l'associacionisme a les universitats catalanes.

¹ Anna Alcantud, Noemí Ayguasenos, Marc Balañach, Enric Borràs, Jordi Bosch, Cristina Casadesús, Pau Casado, Oriol Cisteró, Xavier Domènech, Alicia Fernández, Albert Garcia, Oriol Illa, Xavier Julve, Marc Majós, Joana Martínez, Víctor Martínez, Daniel Muntané, Iolanda Olmos, Sergio Patón, Joan Ramon, Alicia Ramos, Gemma Rossell, Albert Sancho, Roger Torrents i Jofre Villanueva

L'ASSOCIACIONISME
I LA PARTICIPACIÓ ESTUDIANTIL A LES
UNIVERSITATS DE CATALUNYA

Col·lecció «XARXA JOVE»

CRÈDITS

Directora:	Laura Giménez
Coordinació:	Marina Jarque
Equip tècnic:	Ana Alcantud Marc Majós
Col·laboradores:	Aurora Calderó Elisabet Fernández
Assessors:	Ricard Gomà Antoni Estradé Montserrat Treserra

AGRAÏMENTS

L'informe que es presenta és fruit de tot un any de recerca que ha estat possible gràcies a la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill i a la Direcció General d'Universitats.

Agraïm sincerament la col·laboració de totes aquelles persones –estudiants universitaris, responsables d'associacions i vicectors i vicectores d'estudiants de les universitats catalanes, així com els participants al Seminari per discutir les propostes de l'Estudi¹ –, sense les quals l'informe que es presenta no hauria estat possible.

Esperem que les planes que segueixen siguin d'utilitat i animin a seguir treballant i fomentant l'associacionisme a les universitats catalanes.

¹ Anna Alcantud, Noemí Ayguasenos, Marc Balañach, Enric Borràs, Jordi Bosch, Cristina Casadesús, Pau Casado, Oriol Cisteró, Xavier Domènech, Alicia Fernández, Albert Garcia, Oriol Illa, Xavier Julve, Marc Majós, Joana Martínez, Víctor Martínez, Daniel Muntané, Iolanda Olmos, Sergio Patón, Joan Ramon, Alicia Ramos, Gemma Rossell, Albert Sancho, Roger Torrents i Jofre Villanueva

ÍNDEX

1. Punt de partida	9
2. Metodologia i tècniques	17
3. Context social de la participació	19
3.1. Què vol dir <i>participar</i> ?	19
3.2. Context de la participació	20
3.3. Els valors i les actituds que emmarquen la participació	23
3.3.1. Individualisme i acció col·lectiva	23
3.3.2. Egoisme i altruisme	24
3.3.3. Racionalisme pragmàtic i praxi emotiva	25
4. L'especificitat de la universitat	27
4.1. La vida a la universitat i la participació	27
4.2. Les polítiques de foment de la participació i l'associacionisme i les seves implicacions	28
4.2.1. Actuacions per fomentar el coneixement de la universitat	29
4.2.2. Polítiques d'organització i foment del voluntariat	29
4.2.3. Polítiques de suport i foment de l'associacionisme	31
4.3. Apunt descriptiu de l'estat de l'associacionisme a les universitats públiques catalanes	32
4.4. El model associatiu de la UAB	35
4.4.1. L'entorn de la UAB	36
4.4.2. Nombre i tipologia d'associacions	36
4.4.3. Grau d'autonomia de les associacions respecte a la institució	37
4.4.4. Relació entre associacions	39
4.5. La universitat com a espai autònom de participació	41
4.5.1. La universitat com a espai d'educació en la participació	41
4.5.2. L'imaginari de la universitat i la participació	42
4.5.3. La percepció de la universitat com a àmbit autònom de participació	44
5. Influència del funcionament associatiu en la participació individual	49
5.1. Condicionaments explícits i no explícits de l'accés a les associacions	49
5.2. Estructura de gestió interna de les associacions com el funcionament de les associacions influeixen en les possibilitats de participació dels seus membres	51
5.2.1. El sistema de presa de decisions	52
5.2.2. La distribució de tasques	54
5.2.3. Mecanismes de comunicació interna	55
5.3. Vincles i comunicació entre les associacions i els estudiants no associats	56
5.3.1. La comunicació entre les associacions i els estudiants no associats	56
5.3.2. La percepció dels estudiants no associats sobre les associacions	58
5.4. Efectes no desitjats de la dinàmica de funcionament de les associacions	60
5.5. Els beneficis implícits de la participació associativa per a l'estudiant	67
6. Els efectes dels comportaments i les actituds dels individus en el món associatiu	69
6.1. La disponibilitat de recursos humans	69
6.2. Condicions objectives del subjecte per participar en les associacions	70
6.3. Característiques adquirides de l'individu	71
6.3.1. L'experiència personal	71
6.3.2. L'"autoimaginari"	72
6.4. Per què cal associar-se?	74
7. Conclusions	77
7.1. Què vol dir <i>participar</i> ?	77
7.2. Per què cal <i>participar</i> ?	79
8. Propostes	81
8.1. Promoció de la participació des de les universitats	81
8.2. Dinàmiques de cooperació entre associacions	82
8.3. Millora de la comunicació amb estudiants no associats	82
8.4. Aprofundir en la democràcia interna de les associacions	83
9. Bibliografia	85